

Recyclage

Van het kwartet is alleen **Matthieu Claus** (1977) ons bekend. Wij maakten kennis met zijn werk in de groepsexpo *Zomers abstract* in Kunstforum De Koolputten te Waasmunster in de zomer van 2024. Claus, die woont en werkt in Gent, schildert veelgelaagde en kleurrijke abstracte doeken in olieverf waarop lijnen, geometrische patronen en organische elementen een afgewogen geheel vormen. Kijkend naar zijn werk, lijkt je oog zich aanvankelijk moeilijk te kunnen oriënteren: je blik glijdt richtingloos van het ene deel van het canvas naar het andere. Onwillekeurig zoek je naar aanknopingspunten die je moeten toelaten om het geheel te doorgronden, te begrijpen, er een touw aan vast te knopen.

Blijven kijken is de boodschap. De blik heeft tijd nodig. Gaandeweg herken je geabstraheerde landschappen waarvan gedeelten tot stand zijn gekomen met behulp van sjablonen van cirkels, vierkanten, rechthoeken, driehoeken, ruiten en raten. Het lijken wel picturale assemblages, samengesteld uit wat er op het eerste gezicht uitziet als industriële componenten: restanten van schroothopen, bouwwerven, braakliggende terreinen en verlaten sites. Met hier en daar enkele toefjes groen in bewust slordige schilderstreken, verwijzend naar vegetatie. Je moet er bij denken aan beton, bakstenen, verwrongen staal en verroest ijzer waartussen weerbarstig onkruid opschiet. Afgedankte materialen die alleen nog goed zijn voor recyclage.

Gele stippen

En laat het nu precies dáár om gaan in Claus' werk. Letterlijk, in die zin dat de kunstenaar afgekeurde doeken hergebruikt door ze grotendeels te overschilderen en zo nu en dan bepaalde delen van de oorspronkelijke voorstellingen mee te laten spelen in de nieuwe composities – een werkwijze die ook Sam Dillemans geregeld toepast. De kunstenaar schraapt daarnaast soms verflagen af om er nieuwe lagen overheen te schilderen. Het matte, gladde en vale van de afgeschraapte lagen contrasteert fel met de verffpartijen die hij intact laat.

Afbeelding verwijderd (2024), één van de vier doeken die Claus bij Intra Muros tentoonstelt, doet zijn titel alle eer aan: het schilderij is helemaal afgeschraapt, wat niet wil zeggen dat er niets meer te zien is op het doek. De oorspronkelijke voorstelling is gebleven, alleen maakt ze een afgebleekte indruk, te vergelijken met een fotokopie van een afbeelding gemaakt op een fotokopiemachine waarvan de kleurtoners aan hun laatste restjes inkt toe zijn. Omdat Claus nadien het gevoel had dat er iets ontbrak aan het doek, bracht hij in elke hoek ervan een gele stip aan. Die stippen maken het werk helemaal af. Ze pinnen de voorstelling bij wijze van spreken vast als met duimspijkers.

Eyecatcher

Een ander tentoongesteld werk van Claus, *De ontsnapping* (2024), is een schoolvoorbeeld van hoe essentieel weglating kan zijn. Centraal op het doek zien we een compositie die bestaat uit over elkaar heen geschilderde geometrische patronen (vierkanten en driehoeken), lijnen van verschillende dikte en landschappelijke elementen. De eerder gedempte kleuren krijgen een contrasterend accent mee in de vorm van een rechte hoek in azuurblauw. Maar wat vooral opvalt aan het doek is de grote hoeveelheid wit boven en onder de centrale voorstelling, hier en daar onderbroken door overschilderde lijnen.

Te midden van de drie andere tentoongestelde werken van Claus is *De ontsnapping* een eyecatcher. De centrale voorstelling, met haar talrijke, vaak subtiele kleurvlakken, knalt als het ware uit het wit

tevoorschijn. In de Chinese cultuur wordt wit gezien als de kleur van de dood. Zo bekeken is wat op het doek aan het wit ontsnapt een ode aan het van kleur tintelende leven. Het is wellicht niet toevallig dat de schilder in een gesprek met ondergetekende aangaf in de nabije toekomst te streven naar soberder werk, waarmee hij bedoelde meer ruimte te willen geven aan wit, zodat wat daarvan gespaard blijft des te levenskrachtiger overkomt.